

Uppdaterad handlingsplan och lägesrapport för Sveriges nationella skogsprogram

N2020/00084

Innehållsförteckning

Förord	3
Skogsprogrammets genomförande	5
Skogsprogrammets uppdaterade handlingsplan	5
Skogsprogrammet som verktyg/redskap för att genomföra politik	5
Skogsprogrammets uppföljning	6
Åtgärder	7
Genomförda övergripande aktiviteter	7
Åtgärder för fokusområde 1. Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta ..	8
Nationella insatser	8
Regionala insatser	11
Åtgärder för fokusområde 2. Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet	12
Nationella insatser	12
Regionala insatser	13
Åtgärder för fokusområde 3. Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass	15
Nationella insatser	15
Regionala insatser	16
Åtgärder för fokusområde 4. Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete	17
Nationella insatser	17
Åtgärder för fokusområde 5. Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen	19
Nationella insatser	19
Regionala insatser	21
Bilaga	26
Andra intressenters aktiviteter med betydelse för nationella skogsprogrammet	26
Övergripande aktiviteter	26
Åtgärder för fokusområde 1. Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta	27
Åtgärder för fokusområde 2. Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet	29
Åtgärder för fokusområde 3. Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass	30
Åtgärder för fokusområde 4. Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete	30
Åtgärder för fokusområde 5. Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen	31

Förord

”Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen”.

Detta är portalparagrafen i vår svenska skogsvårdslag. Den skogspolitik som beslutades av riksdagen 1993 kännetecknas av två jämställda mål – ett miljömål och ett produktionsmål. Detta är grunden i vår svenska skogspolitik.

Skogen är en strategisk resurs för ett robust Sverige. Från skog och skogsbruk med relaterade värdekedjor får vi en rad förnödenheter. Försörjningen av skogsråvara behöver tryggas och skogens långsiktiga klimatnytta stärkas, samtidigt som den biologiska mångfalden behöver värnas och hänsyn tas till andra allmänna intressen.

Begreppet nationellt skogsprogram är internationellt etablerat, och skogsprogram ses som ett verktyg i arbetet för ett hållbart brukande och bevarande av skog. Det hämtar kraft i att samverkansprocesser är dynamiska och har stor potential att bidra till utveckling.

I skogsprogrammet är en återkommande, framåtsyftande och inkluderande dialog med en rad olika intressenter i skogens värdekedja centralt, för att diskutera såväl möjligheter som målkonflikter. Skogsprogrammet är också ett sätt att synliggöra skogssektorn och att öka det allmänna medvetandet och förståelsen för allt som skogen bidrar med. Det kan också bidra i arbetet med regeringens prioritering att skapa jobb genom att driva på klimatomställningen. Skogsprogrammet är därtill ett viktigt verktyg för att säkerställa de tre dimensionerna av hållbarhet i skogen och dess värdekedja, och bidrar till att nå målen i Agenda 2030.

Det nationella skogsprogrammets vision – att skogen ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi – är mer relevant än någonsin, liksom strategin med fokusområden som sträcker sig till 2030.

Ett av syftena med den uppdaterade handlingsplanen är att tydliggöra mångfalden av åtgärder och aktörer som bidrar till att främja att vi når visionen. Jag är mycket glad för det breda deltagandet, i linje med den förra

handlingsplanen där regeringen uttryckte förhoppningen att skogssektorn och samhället i stort medverkar med åtgärder till förverkligandet av visionen och målen.

Stockholm i juli 2022

Foto: Nils Kuhlefeldt

A handwritten signature in black ink that reads "Anna-Caren Säterberg". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping flourish at the end.

Anna-Caren Säterberg

Landsbygdsminister

Skogsprogrammets genomförande

Den uppdaterade handlingsplanen syftar till att skapa en samlad bild av nu aktuella åtgärder med sikte mot 2030. Åtgärderna som beskrivs genomförs av både regeringen, myndigheter och andra aktörer. Uppdatering av handlingsplanen förväntas ske regelbundet vid behov, i dialog med olika intressenter.

Skogsprogrammets uppdaterade handlingsplan

Den uppdaterade handlingsplanen utgår från Skogsprogrammets fem fokusområden. Dessutom redovisas övergripande aktiviteter.

Aktiviteterna har sammanställts på basis av information som lämnats i en enkät till aktörerna i skogsprogrammets programråd samt de regionala skogsprogrammen. En del av insatserna har aktörerna utifrån sina övergripande uppgifter på egen hand tagit initiativ till. Utformning och genomförande står aktörerna själva för.

I bilagan ges exempel på hur icke-statliga aktörer i skogsprogrammets programråd bidrar till skogsprogrammets vision.

Den första utgåvan av skogsprogrammets handlingsplan presenterades 2018.

Skogsprogrammet som verktyg/redskap för att genomföra politik

Det nationella skogsprogrammet spelar en viktig roll i genomförandet av skogspolitiken. Skogsprogrammet har också koppling till en rad andra politikområden som t.ex. klimat- och miljö, landsbygd, bioekonomi, innovation och industri samt kultur och friluftsliv.

Nationella skogsprogram är ett etablerat internationellt format och arbetsätt för dialog och samverkan mellan olika aktörer i skogens hela värdekedja. Programmets strategi utgår från skogens ekonomiska, sociala och miljömässiga värden, i linje med Agenda 2030.

Agenda 2030 antogs av FN:s medlemsstater den 25 september 2015 och innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling

Den svenska skogen och skogsnäringen spelar en viktig roll för svensk välfärd och sysselsättning i alla delar av landet. Dialogen om skogsfrågor främjas genom det nationella skogsprogrammets process och de olika arbetsgrupper, seminarier, konferenser och projekt som genomförs, nationellt och regionalt. Arbetsättet med dialogform som stöd för avvägningar öppnar upp för tvärsektorielt samarbete med angränsande politikområden.

Skogsprogrammets uppföljning

Ett värdefullt underlag för den fortsatta uppföljningen av skogsprogrammet är det förslag på indikatorer som Skogsstyrelsen i samverkan med andra relevanta myndigheter utvecklat på regeringens uppdrag. Även den årliga nationella konferensen är ett forum för uppföljning. En kort redovisning av resultat från Skogsprogrammet sker i den årliga budgetpropositionen. Uppföljning av genomförandet sker även på olika sätt i det löpande regionala, nationella och internationella arbetet.

Åtgärder

Genomförda övergripande aktiviteter

Följande övergripande aktiviteter har genomförts inom ramen för skogsprogrammet under perioden 2017–2022.

- Regeringsuppdrag till Skogsstyrelsen. Bistå i det nationella genomförandet av det nationella skogsprogrammet 2017–2022. Se även under de olika fokusområdena (N2018/04156, N2018/04154, N2019/03247, N2019/00843)
- Regeringsuppdrag till Skogsstyrelsen. Fördela medel till regionala insatser (N2018/04157, N2019/03247, N2019/00843)
- Regeringsuppdrag till Skogsstyrelsen. Ta fram förslag på relevanta indikatorer som kan mäta skogsprogrammets genomförande mot visionen och de fem fokusområdena (2020–2022) (N2019/03247, N2019/00843)
- Programråd: Programrådet består av representanter från 24 olika organisationer och ska på nationell nivå vara ett forum för konsultation och diskussion under landsbygdsministern. Programrådet har samlats eller kontaktats 1-2 gånger per år sedan 2016
- Kunskapsseminarier: Syftet med seminarierna har varit att diskutera goda exempel från olika tematiska områden för att på så vis skapa en bättre gemensam kunskapsbild. Ambitionen var även att varje seminarium skulle resultera i tydliga kunskapsunderlag med lösningsfokuserade förslag, som i sin tur förväntas utgöra ett värdefullt underlag för att ta fram förslag som ger långsiktiga spelregler för alla aktörer längs skogens hela värdekedja. Under 2020 genomförde Skogsstyrelsen, inom ramen för sitt regeringsuppdrag och i samverkan med Sveriges lantbruksuniversitet, fyra kunskapsseminarier på följande teman:
 - Mångbruk – hur kan vi öka användningen av samma skog till flera verksamheter?
 - Hur kan ett aktivt hållbart skogsbruk bidra till en god och säkerställd tillgång av biomassa i framtidens bioekonomi?

- Hur når vi miljömålen samtidigt som äganderätten och brukanderätten värnas och stärks?
- Vad menas med en politik för hållbart skogsbruk och hur nås de jämställda målen om produktion och miljö?
- Årskonferenser (*regeringen och Skogsstyrelsen*)
 - Nationella skogsprogrammet i praktiken, 2018
 - Varför ser vi olika på skogen, 2019
 - Skogen i framtiden, 2021
 - Skogen i fokus, 2022
- Budgetmedel för nationella skogsprogrammet i budgetproposition
 - 2017–2019, 26 miljoner kronor per år (prop. 2015/16:1 UO23)
 - 2020–2022, 26 miljoner kronor 2020 och 22 miljoner kronor per år 2021–2022 (prop. 2019/20:1 UO23)

Åtgärder för fokusområde 1. Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta

Mål för fokusområdet

Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta ska vara en hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till nationell biomassa från den svenska skogen, inom ramen för att de nationella miljömålen nås.

Nationella insatser

- Regeringsuppdrag att revidera svensk bokföringsrapport för brukad skogsmark inklusive skoglig referensnivå för perioden 2021–2025 (N2019/02782) (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 1, 5, nationellt*)
- Regeringsuppdrag om nationellt mål för ökad hållbar tillväxt i skogen (N2022/01344) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)

- Regeringsuppdrag om staten som föregångare i hållbart skogsbruk (N2022/01344) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag om fler regelförenklingar för skogsbruket (N2022/01344) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag om skog och klövvilt (M2022/01190, N2022/01344) (*Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag om mer flexibelt, ändamålsenligt, attraktivt biotopskydd samt skydds- och ersättningsformer anpassade för fjällnära skog (M2022/01190, N2022/01344) (*Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att utreda väntansavtal (M2022/01190) (*Naturvårdsverket, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240) (*Naturvårdsverket, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att se över den nationella strategin för formellt skydd av skog (M2022/01241) (*Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att utveckla digitala kunskapsunderlag om skogens natur- och kulturmiljövärden (N2022/01391) (*Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket, fokusområde 1, 5, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att utreda tillgängliggörande av vissa uppgifter om fjällnära skog (N2022/01392) (*Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket, fokusområde 1, nationellt*)
- Uppdrag att ta fram förebyggande strategier och arbetssätt, riktlinjer och vägledningar för artskydd i skogen (M2022/00809) (*Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag om hyggesfritt respektive naturnära skogsbruk (M2022/01375, N2022/01472) (*Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, fokusområde 1, 2, nationellt*)

- Regeringsuppdrag om skogsövervakning (N2022/01471) (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 1, 4, nationellt*)
- Regeringsuppdrag om en förstudie kring miljöanpassad skogsgödning för ökad skoglig tillväxt (N2022/01471) (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 1, 5, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att analysera hur myndigheten i ökad utsträckning kan verka som föregångare inom hållbart skogsbruk (Fi2022/01866) (*Statens fastighetsverk, fokusområde 1, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att utreda vissa frågor om mer förmånlig beskattning vid bl.a. skydd av skog (Fi2022/01887) (*Skatteverket, fokusområde 1, nationellt*)
- Scenarioarbete för framtida energisystem (*Energimyndigheten, fokusområde 1, 3, nationellt*)
- Underlag till Regeringskansliet avseende Nya styrmedel för Biodrivmedel (*Energimyndigheten, fokusområde 1, nationellt*)
- Drift och utveckling av Nationellt center CCS (Carbon Capture and Storage eller koldioxidinsamling och lagring) och däribland driftsstöd för Bio-CCS (*Energimyndigheten, fokusområde 1, nationellt*)
- Kompetenscentrum ”Trees for me” 2022–2025. Syftar till att ta fram ny kunskap om hur man storskaligt odlar lövträd för råvara till en hållbar samhällsomställning, 110 miljoner kronor. Samarbete mellan Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå universitet, Luleå tekniska universitet, Skogforsk, Uppsala universitet, näringen och Energimyndigheten (*Energimyndigheten, fokusområde 1, nationellt*)
- Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten utlyser medel till ett femårigt tillämpat forskningsprogram med start 2022 – Hållbar klimatomställning och klimatanpassning (*Naturvårdsverket, fokusområde 1, nationellt*)
- Naturvårdsverket arbetar inom ett flertal regeringsuppdrag som kopplar till skog och klimat såsom Strategi för ökad kolsänka, Klimatredovisning år 2022 och 2023, Näringslivets

Klimatomställning, Nationell bioekonomistrategi, Analys av förslag till klimatåtgärder på EU-nivå samt Underlag för ökad ambitionsnivå på EU-nivå (*Naturvårdsverket, fokusområde 1, nationellt*)

- Rådgivningskampanj Smart skogsbruk, start hösten 2021. Verkar för hållbart ökad tillväxt genom målgruppen skogsägare (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, 5, nationellt*)

Regionala insatser

Exempel på insatser som genomförs regionalt.

- Skogsstyrelsens bistår fortsatt på regeringens uppdrag arbetet i de regionala processerna (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, 2, 3, 5, regionalt*)
- En klimatmodell för skog och skogsbruk håller på att tas fram i en fokusgrupp (*Länsstyrelsen i Västmanland, fokusområde 1, regionalt*)
- En informationsdag om återvätning av dikad skogsmark (*Länsstyrelsen i Örebro, fokusområde 1, regionalt*)
- Ett seminarium om skogens roll i klimatarbetet med syfte att belysa målkonflikten mellan kolinlagring och ökad avverkning som bidrag till lösningen på klimatkrisen (*Regionalt skogsprogram i Västra Götaland, fokusområde 1, regionalt*)
- Genomföra tre exkursioner på temat Skogsbrukets olika förutsättningar: Tätortsnära skogsbruk (värd Strängnäs kommun), familjeskogsbruket (värd Mellanskog) och storskogsbruket (värd Holmen) (*Regionalt skogsprogram i Sörmland, fokusområde 1, regionalt*)
- Genomföra projektet ”Framtidens viltförvaltning” med Leaderfinansiering. Projektet ägs av Agro Sörmland och sker i samarbete med Regionalt skogsprogram i Sörmland. Projektet har ett underifrånperspektiv och bygger på dialog med markägare, företag och övriga intressenter. I dialog ska befintligt förvaltningssystem utvärderas. Inom projektet görs en behovsinventering om vad som krävs för att bygga en hållbar förvaltningsmodell anpassad till nuvarande klövviltstammar som är i balans med de biobaserade näringarnas produktionskrav (*Regionalt skogsprogram i Sörmland och Agro Sörmland, fokusområde 1, regionalt*)

- Projektutveckling Nyskapande naturvård innebär att utveckla naturvärden på mark som varken prioriteras för skydd eller produktionsskogsbruk (*Regionalt skogsprogram Småland, fokusområde 1, regionalt*)
- Projektutveckling av effektiva metoder för att mäta total tillgång på bete för klövdjur (*Regionalt skogsprogram Småland, fokusområde 1, 2, regionalt*)
- Klimatanpassat skogsbruk. Projekt påbörjat med markägare i samarbete med forskare som anlägger försöksytor med olika sätt att minska risken för skador till följd av ändrat klimat (*Regionalt skogsprogram för Småland, fokusområde 1, regionalt*)
- Vilt och skog i balans. Nätverksaktivitet med pågående projekt som Vild och Bortskämd, Kraftsamling tall samt Mera tall. Aktiviteter för att säkerställa skog och vilt i balans. Ta fram nya innovativa sätt att samla och dela kunskap om viltskadornas omfattning och betydelse på fastighetsnivå (*Länsstyrelsen i Skåne, fokusområde 1, regionalt*)

Åtgärder för fokusområde 2. Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Mål för fokusområdet

Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet ska vara ökad sysselsättning, stärkt hållbar tillväxt och landsbygdsutveckling med beaktande av skogens sociala värden. Kompetensen hos såväl kvinnor som män ska tillvaratas i arbetet, inklusive kompetensen hos nyanlända.

Nationella insatser

- Regeringsuppdrag att föreslå åtgärder för en jämställd skogssektor (2020–2022) (N2019/03247, N2019/00843) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 2, nationellt*)
- Regeringsuppdrag till Naturvårdsverket om vad satsningarna på värdefull natur har inneburit för landsbygdsutveckling, sysselsättning och naturturism. (M2019/01283) (*Naturvårdsverket, fokusområde 2, nationellt*)

- Regeringsuppdrag för en satsning på naturnära jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden (N2020/01767) (*Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Sveriges geologiska undersökning och länsstyrelserna, fokusområde 2, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att öka takten i arbetet med nya nationalparker och främja naturturism i nationalparker och annan värdefull natur (M2022/01239) (*Naturvårdsverket, fokusområde 2, nationellt*)
- Rapport ”Mångbruk av skog - om att utveckla skogens mervärden”. Future Forest Rapportserie 2020:5 (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 2, 5, nationellt*)
- SLU Policy Brief. Mångbruk - att samsas om samma skog, maj 2020 (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 2, nationellt*)
- Uppföljning av en nationell enkät om utvecklingen av jämställdhet och lika villkor i skogssektorn (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 2, nationellt*)

Regionala insatser

Exempel på insatser som genomförs regionalt.

- Skogsstyrelsens bistår fortsatt på regeringens uppdrag arbetet i de regionala processerna. (N2019/03247, N2019/00843) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, 2, 3, 4, 5, regionalt*)
- Arbeta med att sprida kunskap och föra dialog i frågor som rör rennäring och skogsnäring (*Länsstyrelsen i Norrbotten, fokusområde 2, regionalt*)
- Projektet ”Tillstånd och åtgärder för biologisk mångfald i Västerbottens skogar”. I detta projekt medverkar 21 ekologer från skogsbruket, myndigheter, forskning, kommuner och ideella organisationer i dialogprocess (*Länsstyrelsen i Västerbotten och Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 2, regionalt*)
- Naturturism (*Länsstyrelsen i Örebro, fokusområde 2, regionalt*)

- Planering av ett större flerårigt projekt med finansiering från, till exempel, Europeiska regionala utvecklingsfonden, med partners och medfinansierare från hela programområdet Östra Mellansverige. Inriktning på att bidra till att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft med fokus på småskalig träförädling, mångbruk, naturturism och mat från skogen (*Regionalt skogsprogram i Sörmland, fokusområde 2, 3, regionalt*)
- Aktiviteter för att undersöka hur länet kan bidra till en jämställd skogssektor. Arbetet startade med en workshop 2021 (*Regionalt skogsprogram i Sörmland, fokusområde 2, 5, regionalt*)
- Projektet Skogens Kraft (för mångbrukare) i samarbete med aktörer i Småland och Öland (*Regionalt skogsprogram Gotland och Regionalt skogsprogram Småland, LRF, fokusområde 2, regionalt*)
- Utveckling av en värdekedja för den gotländska almen och almvirket, samt bekämpning av almsjuka (*Länsstyrelsen Gotland, fokusområde 1, 2, regionalt*)
- Arbete med vandringsleder i de tre smålandslänen i syfte att skapa en sammanhållen organisation för ledning och förvaltning (*Regionalt skogsprogram i Småland, fokusområde 2, regionalt*)
- Deltagande i arbetsmöten för att skapa ett nytt lövprogram för Götaland (*Sveriges lantbruksuniversitet, Regionalt skogsprogram Småland och Länsstyrelsen i Halland, fokusområde 2, regionalt*)
- Fälträff om dikesrensning och skogsbilvägar (*Länsstyrelsen i Halland, fokusområde 2, regionalt*)
- Verka för att öka och sprida kunskap om naturvårdande skötsel och behovet av den i produktionsskog såväl som i skyddad skog, ta fram beslutsstöd. Arbetet sker i bred samverkan mellan olika intressenter (Södra, Skogsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet och Länsstyrelsen, finansiering av Naturvårdsverket) (*Länsstyrelsen i Skåne, fokusområde 2, regionalt*)

Åtgärder för fokusområde 3. Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass

Mål för fokusområdet

Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass ska vara att svensk skogsnäring är världsledande när det gäller att skapa och tillvarata innovationer och att hållbart producera förädlad skogsråvara för en växande bioekonomi samt tillgodose efterfrågan på hållbara, fossilfria varor och tjänster på globala marknader.

Nationella insatser

- Regeringsuppdrag: Bidrag till föreningen Trästad för sitt arbete med kunskapsöverföring, spridande av goda exempel och att stimulera innovation och utveckling inom det industriella träbyggandet (N2020/01553, N2021/03147) (*Föreningen Trästad, fokusområde 3, nationellt*)
- Forskningsfinansiering på skogsråvaror och biomassa fortsätter och breddas till forskning och innovationsverksamhet för hållbar utveckling av den gröna och blå biobaserade ekonomin (prop. 2020/21:60) (*Formas, fokusområde 3, 5, nationellt*)
- Fortsatt årligt stöd enligt ramavtal till Skogforsk med 50 miljoner kronor 2021 och stegvis ökning till 53 miljoner kronor 2024 (*Formas, fokusområde 3, 5, nationellt*)
- Forskningsfinansiering som stöttar en biobaserad samhällsutveckling i flera insatser/FoI program (till exempel Pilot och demonstration, Nystartade Bio+ och Termo (värme och kyla) (*Energimyndigheten, fokusområde 3, nationellt*)
- Profilprojektet NEOPULP, budget 108 miljoner kronor, Mittuniversitetet, Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling och skogsindustrin. Syftet är att utveckla forskning i internationell framkant och att etablera en konkurrenskraftig forskningsmiljö med erkända vetenskapliga resultat, bidra till förnyelse av lärosätets utbildningsutbud samt skapa industriell/samhällelig nytta (*Länsstyrelsen i Västernorrland, fokusområde 3, nationellt*)
- Innovationsplattform Bioraffinaderi: Accelererad kommersialisering. Budget 17 miljoner kronor, Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Partnerskap mellan Vinnova, regional industri och offentliga regionala finansiärer har skapat innovationsmiljön Framtidens Bioraffinaderi. Det övergripande syftet är att skapa hållbar tillväxt genom att utveckla ny kunskap och biobaserade gröna produkter, gröna kemikalier, biodrivmedel och bioenergilösningar baserade på skogsråvara (*Länsstyrelsen i Västernorrland, fokusområde 3, nationellt*)

- Fortsatt utveckling av Nationellt skogsdata-labb som verkar för datadriven innovation i skogssektorn i vid mening (*Skogsstyrelsen och Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 3, nationellt*)
- Fortsatt medverkan i forskningsprogrammet Mistra Digital Forest (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 3, nationellt*)
- Vinnova har flera initiativ för att ställa om till en cirkulär och biobaserad ekonomi. Större riktade satsningar är: SIP-Bioinnovation, Forest Value samt Bioeconomy in the North (*Vinnova, fokusområde 3, nationellt*)

Regionala insatser

Exempel på insatser som genomförs regionalt.

- Skogsstyrelsen bistår fortsatt på regeringens uppdrag arbetet i de regionala processerna (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, 2, 3, 5, regionalt*)
- Konferens om kommunala träbyggnadsstrategier – med bidrag från Västerbottens regionala skogsprogram (*Länsstyrelsen i Västerbotten, fokusområde 3, regionalt*)
- Satsning på nytt centrum för testbäddar för bioraffinaderi i anslutning till RISE (Research Institutes of Sweden) verksamheter i Örnsköldsvik. En satsning på 350 miljoner kronor över två år för att intensifiera arbetet med hållbara lösningar inom bioekonomin (*Länsstyrelsen i Västernorrland, fokusområde 3, regionalt*)
- Anordna föreläsningar/inspirationsdagar för den breda skogspubliken med personer som redan idag har hittat innovativa lösningar, affärsidé eller arbetssätt som knyter an till vårt skogsprogramms övergripande kategori ”Bryta strukturer” (*Länsstyrelsen i Gävleborg, fokusområde 3, regionalt*)

- Medverkan i nätverket Digital Impact North (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 3, regionalt*)

Åtgärder för fokusområde 4. Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete

Mål för fokusområdet

Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete ska vara att skogen och dess värdekedja ska bidra till en global hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030. Skogen ska inkluderas som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete. Export- och investeringsfrämjande ska stärkas och synergier ska tillvaratas med utvecklingsarbete där det är lämpligt inom det skogliga området. Det nationella självbestämmandet över skogsfrågor ska värnas inom EU-arbetet.

Nationella insatser

- Regeringsuppdrag: Bidrag till Europeiska skogsinstitutets Trust Fund, Policy Support Facility) (N2018/05713, N2019/03151, N2020/01639, N2021/02776, N2022/01385) (*regeringen och Skogsstyrelsen, fokusområde 4, nationellt*)
- Regeringsuppdrag: Skogsstyrelsen ska bistå i arbetet inom internationella skogsfrågor, 2020–2022 (N2019/03247, N2019/00843) (*regeringen och Skogsstyrelsen, fokusområde 4, nationellt*)
- Regeringsuppdrag: Förbereda och genomföra en skogsakademi för beslutsfattare inom EU under 2022 (N2022/00660) (*regeringen och Skogsstyrelsen, fokusområde 4, nationellt*)
- Aktivt deltagandet i europeiska programmet för skogsgenetiskt samarbete (Euforgen) för perioden 2020–2024, samt framtagandet av efterföljande program (N2019/02755) (*Skogsstyrelsen och Regeringskansliet, fokusområde 4, nationellt*)
- Aktivt deltagandet i styrgruppen för Europeiska skogsinstitutets Policy Support Facility för sammanställande av forskningsresultat och kunskap för policystöd och dialoger mellan forskare, policyskapare och intressenter (*Skogsstyrelsen och Regeringskansliet, fokusområde 4, nationellt*)

- Samarbete inom Nordiska ministerrådet, Arktiska rådet och Barentsrådet (*Regeringskansliet m.fl. myndigheter, fokusområde 4, nationellt*)
- Påverkansarbete, inkl. inför svenska EU-rådsordförandeskapet, inom ramen för aktuella EU-processer med bäring på skogsområdet, däribland EU:s skogsstrategi, revidering av Förordning om utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF), Förnybartdirektivet (RED III), EU-kommissionens förslag för att minimera risken att varor som bidragit till avskogning och utarmning av skogar placeras på EU:s inre marknad, samt aviserade rättsakter inom certifiering av så kallad carbon farming samt skogsövervakning (*Regeringskansliet och ett flertal myndigheter, fokusområde 4, nationellt*)
- Aktivt deltagande i Forest Europes styrkommitté, med förberedelser för Forest Europes nionde ministerkonferens under tyskt värdskap (*Regeringskansliet och Skogsstyrelsen, fokusområde 4, nationellt*)
- Sverigefrämjandeaktiviteter om skogen som resurs för hållbar utveckling i träpaviljongen under Expo 2020 (genomförd 2021–2022) i Dubai 2022 (*Regeringskansliet och ett flertal myndigheter, fokusområde 4, nationellt*)
- Deltagande i Internationella Energimyndighetens tekniska kommitté rörande bioenergi. IEA Bioenergy är ett av IEAs största tekniksamarbeten och Sverige är en aktiv deltagare i majoriteten av insatserna som rör det mesta från teknisk utveckling, hållbarhetsaspekter och bioenergins roll i framtida energisystemet (*Energimyndigheten, fokusområde 4, nationellt*)
- Aktivt deltagande i EU:s partnerskapsprogram inom Horisont Europa med fokus på kluster 5 (Climate, Energy and Mobility) och kluster 6 (Circular Economy and Bioeconomy Sectors) (*Energimyndigheten, fokusområde 4, 5, nationellt*)
- Stärkt internationellt samarbete inom EU för forskning om skog och skogsbruk genom att Sverige tar en tydlig roll i det kommande europeiska partnerskapet inom skogsområdet (*Formas, fokusområde 4, 5, nationellt*)

- Bilateralt samarbete med Finland (Tandem Forest Values) (*Formas, fokusområde 4, nationellt*)
- Skogsakademi för EU-beslutsfattare: planerad exkursion under 2022 (*Skogsstyrelsen, fokusområde 4, nationellt*)
- Medverkan i nordiska, europeiska och globala nätverk kopplat till forskning och övervakning av skog (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 4, nationellt*)
- Vård och huvudarrangör för den globala skogskonferensen IUFRO 2024 "Forests and Society Towards 2050" (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 4, nationellt*)

Åtgärder för fokusområde 5. Ett kunskapsliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen

Mål för fokusområdet

Ett kunskapsliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen ska vara ökad kunskap och innovation kring skogens alla värden och hela värdekedja för en håll och växande biobaserad ekonomi.

Nationella insatser

- Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige, (prop. 2020/21:60). Bl. a. satsning på hållbar tillväxt och utveckling av den gröna och blå biobaserad ekonomin (*regeringen, fokusområde 5, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att utveckla rådgivning för ett hållbart skogsbruk (N2019/03247, N2019/00843) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 5, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att genomföra en Skoglig konsekvensanalys (SKA22) (N2019/03235) (*Skogsstyrelsen, fokusområde 5, nationellt*)
- Regeringsuppdrag att sammanställa kunskapsläget gällande almsjuka och askskottsjuka (M2021/02392) (*Formas, fokusområde 5, nationellt*)
- Investeringsstöd, pilot och demonstration samt forskning och genomförbarhetsstudier för strategiskt viktiga insatser (Industriklivet) (*Energimyndigheten, fokusområde 5, nationellt*)

- Riktad utlysning 2021 om ”Den svenska skogens roll i klimatomställningen” på 140 miljoner kronor inom ramen för Formas nationella forskningsprogram om klimat (*Formas, fokusområde 1, 5, nationellt*)
- Rådet för evidensbaserad miljöanalys har beslutat att det är av intresse att gå vidare med en systematisk kunskapssammanställning om hur aktivt skogsbruk kan gynna eller missgynna inbindning och lagring av kol (*Formas, fokusområde 1, 5, nationellt*)
- Kommande riktad utlysning om nya former av skogsskötsel för flera samhällsmål (biologisk mångfald, sociala värden, produktionsvärden och ökad klimatnytta) (*Formas, fokusområde 1, 2, 5, nationellt*)
- Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen: Forskning och innovation, attraktiva utbildningar, information, kunskapsspridning och datainsamling. Miljöforskningsanslaget på cirka 94 miljoner kronor per år kan användas för att finansiera forskning till stöd för Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndighetens arbete (*Naturvårdsverket, fokusområde 5, nationellt*)
- Miljömålsrådet programområde för grön infrastruktur syftar till att öka takten för genomförandet av grön infrastruktur. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet. Två av sju projekt inom programområdet har en tydlig koppling till skogen. Delprojekt 5. Ett mer variationsrikt skogsbruk samt delprojekt 6. En nationell strategi för natur- och kulturvårdande skötsel av skogar som förvaltas med naturvårdsmål (*Naturvårdsverket fokusområde 5, nationellt*)
- Naturvårdsverket samordnar det nationella arbetet med grön infrastruktur. Regionala handlingsplaner för grön infrastruktur har tagits fram av länsstyrelserna (*Naturvårdsverket, länsstyrelserna, fokusområde 5, nationellt*)
- Rapport publicerad av Sveriges lantbruksuniversitet som är beställd och finansierad av Naturvårdsverket: ”Samförvaltning av älg och skog – analyser av den nya älgförvaltningen under perioden 2012–2021” (*Naturvårdsverket, fokusområde 5, nationellt*)

- Arbetet med att ta fram relevanta indikatorer för skogsprogrammets genomförande samt delmål för indikatorer till uppföljningen av miljökvalitetsmålet Levande skogar (*Skogsstyrelsen, fokusområde 5, nationellt*)
- Kunskapsöverföring från akademi till skogsprogrammets aktörer i form av nationella arrangemang och medverkan av forskare under kunskapsseminarier och dialogprocesser (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, nationellt*)
- Leverans till många intressenter av nationella data och beslutsunderlag, t.ex. genom Skogliga konsekvensanalyser SKA 22 och skogliga grunddata samt SLU Skogsskadecentrum (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, nationellt*)
- Medverkar i den nationella samverkansprocessen kring miljömålet Levande skogar ”Gröna steg” som leds av Skogsstyrelsen (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, nationellt*)
- Samverkan kring kompetensutveckling riktad till skogsägare och skoglig personal. Ansökan om stöd från Statens jordbruksverk (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, nationellt*)
- Satsning på regionala samverkanskoordinatorer med uppdrag att utveckla samverkan på regional nivå (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, nationellt*)
- Riksskogstaxeringen tar regelbundet fram skräddarsydd statistik för en rad miljöindikatorer på uppdrag av ett flertal aktörer (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, nationellt*)

Regionala insatser

Exempel på insatser som genomförs regionalt.

- Skogsstyrelsen bistår fortsatt på regeringens uppdrag arbetet i de regionala processerna (*Skogsstyrelsen, fokusområde 1, 2, 3, 4, 5 regionalt*)
- Region Norrbotten som regionalt utvecklingsansvariga inkluderar skogliga frågor i sitt policyarbete, i arbetet med regionala stöd samt ansvarar för att informera och föra dialog med intressenter, med programrådet som främsta forum, i frågor som internationellt

policyarbete och transportinfrastruktur (*Länsstyrelsen i Norrbotten, fokusområde 5, regionalt*)

- Länsstyrelsen ansvarar för att främja dialog och kunskapsspridning i aktuella skogliga frågor, med programrådet som ett av flera forum (*Länsstyrelsen i Norrbotten, fokusområde 5, regionalt*)
- Jämställdhetsanalys av skogssektorn i Västerbotten (fortsättning och utveckling). Länsstyrelsen Västerbotten med stöd av Västerbottens regionala skogsprogram (*Länsstyrelsen i Västerbotten, fokusområde 5, regionalt*)
- Mer folk i skogen och mer skog i folket – en utbildning i naturvägledning. Centrum för naturvägledning, Sveriges lantbruksuniversitet, på uppdrag av Västerbottens regionala skogsprogram (*Länsstyrelsen i Västerbotten, fokusområde 5, regionalt*)
- Kunskapsdag för högstadie- och gymnasieungdomar i Skellefteå för att informera om vilka arbeten och utbildningar som finns kopplat till skogen, samarbete mellan Skogsprogrammet, Norra Skog, Skellefteå kommun, Luleå tekniska universitet med flera (*Länsstyrelsen i Västerbotten, fokusområde 5, regionalt*)
- Projektet jämställdhet i skogsbranschen. En treårig satsning som samlat ett trettiotal aktörer för att stärka skogsbranschens attraktionskraft utifrån ett jämställdhetsperspektiv (*Länsstyrelsen i Västernorrland, fokusområde 5, regionalt*)
- Samverkan mellan de fyra nordliga länen i arbetet med de regionala skogsprogrammen. Upprättade arbetsgrupper för att arbeta med gemensamma kommunikationsfrågor samt projektfinansiering (*Länsstyrelsen i Västernorrland, fokusområde 5, regionalt*)
- Återuppta kontakt med personer/organisationer som deltog i skogsprogrammets framtagande och gå från problem/utvecklingsidentifikation till konkreta åtgärder (*Länsstyrelsen i Gävleborg, fokusområde 5, regionalt*)
- Arbetsmöten med olika intressenter för att ta in förslag på åtgärder (*Länsstyrelsen i Gävleborg, fokusområde 5, regionalt*)

- Framtagande av handlingsplan genom dialog i referensgruppen, hösten 2021 och hela 2022 (*Länsstyrelsen i Dalarna, fokusområde 5, regionalt*)
- Arbete med en egen hemsida för Dalarnas skogsprogram (*Länsstyrelsen i Dalarna, fokusområde 5, regionalt*)
- Två exkursioner: Tillsammans med Lantbrukarnas Riksförbund (LRF): fokus på skogsproduktion, nya produkter från skogen med mera, preliminär presentation av handlingsplan, politisk debatt. Länsstyrelsen/Skogsstyrelsen: Gåsbergets värdestrakt, brukande och bevarande av skog i landskapsperspektiv i områden med höga naturvärden (*Länsstyrelsen i Dalarna, fokusområde 5, regionalt*)
- Fortsatt arbete med jämställdhet och kompetensförsörjning. (*Länsstyrelsen i Dalarna, fokusområde 5, regionalt*)
- Handlingsplan som konkretiserar aktiviteter är under utarbetande. Den byggs sedan på när förutsättningarna är mer kända (*Länsstyrelsen i Dalarna, fokusområde 5, regionalt*)
- Mera Tall-projektet (*Länsstyrelsen i Värmland, fokusområde 5, regionalt*)
- Arbete kring förädling av viltkött (*Länsstyrelsen i Örebro, fokusområde 5, regionalt*)
- Lansering av skogsstrategin för Stockholms län (*Länsstyrelsen i Stockholm, fokusområde 5, regionalt*)
- Skapa en överblick och helhet av de strategiska dokument som är nära kopplade till skogen (*Länsstyrelsen i Östergötland, fokusområde 5, regionalt*)
- Öka kunskaper och förståelse hos målgruppen unga personer kring skogens värden och för att bidra till att skapa möjligheter för en långsiktig kompetensförsörjning (*Länsstyrelsen i Östergötland, fokusområde 5, regionalt*)
- Fortsätta samla intressenter och aktörer i skogsrelaterade frågor för att bredda förståelse och vidga perspektiv (*Länsstyrelsen i Östergötland, fokusområde 5, regionalt*)

- Organisera för att stärka samordning och identifiera behov för insatser i länet (*Länsstyrelsen i Östergötland, fokusområde 5, regionalt*)
- Ambitionen är att skapa en bestående och långsiktig samverkan med berörda aktörer (*Länsstyrelsen i Östergötland, fokusområde 5, regionalt*)
- Kunskapsinhämtning kring rådjurens påverkan på återväxt (*Länsstyrelsen Gotland, fokusområde 5, regionalt*)
- Genomförande av årligt event för att sätta fokus på skogens betydelse - Skogens Dag (*Länsstyrelsen Gotland, fokusområde 5, regionalt*)
- Visualisering av Gotlands skogar i en storymap (GIS-karta) där aktörerna kan dela fakta om Gotlands skogar (gemensam kommunikationsplattform) (*Länsstyrelsen Gotland, fokusområde 5, regionalt*)
- Jämställdhetsarbete i skog, träindustri och viltförvaltning (*Regionalt skogsprogram Småland, fokusområde 5, regionalt*)
- Uppstart av framtagandet av en handlingsplan, workshop om åtgärder inom de områden som är extra viktiga för Blekinge (*Länsstyrelsen i Blekinge, fokusområde 5, regionalt*)
- Arbetsgrupper skapas för att sätta samman handlingsplanen (*Länsstyrelsen i Blekinge, fokusområde 5, regionalt*)
- Jämställdhetskonferens i samarbete med Hallands skogsstrategi, inom ramen för aktivitet: Öka kännedomen om skogens, skogsbrukets och skogsnäringens betydelse för samhället. Gör skånsk skogsnäring jämställd! (*Länsstyrelsen i Skåne och Länsstyrelsen i Halland, fokusområde 5, regionalt*)
- Film: Att visa potentialen i skånsk skog sett från olika perspektiv: Produktion, innovation, rekreation och miljö (*Länsstyrelsen i Skåne, fokusområde 5, regionalt*)
- Fortsatt medverkan i styr- och referensgrupper i vissa regionala program (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, regionalt*)

- Arrangera egna regionala kunskapsseminarier och mötesplatser samt medverka med ämnesexperter i andras arrangemang (*Sveriges lantbruksuniversitet*)
- Samverkar regelbundet med vissa länsstyrelser och kommuner kring skogliga beslutsunderlag där både brukande- och bevarandenaspekter av skogen beaktas via analys av alternativa framtidsscenarioer. Koppling till regionala och kommunala strategier för grön infrastruktur, skogens roll i klimatarbetet, friluftsliv och skogens sociala värden (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, regionalt*)
- Fortsatt medverkan i dialogprocess kring indikatorer för biologisk mångfald under ledning av Västerbottens regionala skogsprogram (*Sveriges lantbruksuniversitet, fokusområde 5, regionalt*)

Bilaga

Andra intressenters aktiviteter med betydelse för nationella skogsprogrammet

En mängd aktiviteter genomförs av olika aktörer med betydelse för det nationella skogsprogrammet. Bilagd lista syftar till att ge exempel på hur aktörerna i skogsprogrammets programråd som representerar olika delar i skogens värdekedja bidrar till skogsprogrammets vision.

Listan gör inte anspråk på att vara fullständig. Utformning och genomförande står aktörerna själva för.

Övergripande aktiviteter

- Fältbiologerna vill att Sveriges skogsbruk ställs om så att det blir socialt och ekologiskt hållbart, och verkar för att en sådan förändring sker. Som en del i detta deltar föreningen i det nationella skogsprogrammet, bland annat genom medverkan på möten i programrådet (*Fältbiologerna*)
- LRF Skogsägarnas roll i arbetet kring skogsprogrammet är på ett övergripande plan. Vi följer arbetes utveckling och innehåll och förmedlar detta till våra medlemmar. Arbetet med konkreta aktiviteter sker i huvudsak ute hos våra medlemmar, både skogsägarföreningar och de enskilda markägarna (*LRF*)
- Naturskyddsföreningens skogsarbete syftar till en omställning av skogsbruket. Föreningen medverkar på ett övergripande plan i det nationella skogsprogrammet genom sitt arbete inom programrådet (*Naturskyddsföreningen*)
- Verksamheten strävar brett efter att med naturen som bas bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet (*Naturturismföretagen*)
- Skogsindustriernas mål för hållbar utveckling ”Skogen brukas med hänsyn till biologisk mångfald, samtidigt som tillgången på skogsråvara och bidraget i omställningen till ett fossilfritt samhälle ökar”. Skogsnäringen bidrar fortsatt till ökat välstånd och människors välbefinnande och livskvalitet (*Skogsindustrierna*)

- Sveaskog har lanserat ett program för hållbart skogsbruk i tolv konkreta punkter för fem år (2021–2026) (*Sveaskog*)
- Sveriges Hembygdsförbunds (SHF) arbete med skogsprogrammet ligger främst på det övergripande planet. Vi följer arbetet genom de nätverk och plattformar vi deltar i samt förmedlar det vidare till våra regionala förbund och föreningsmedlemmar. Vi uppmuntrar aktiviteter som är kopplade till de olika fokusområden som genomförs av våra förbund och föreningar (*Sveriges hembygdsförbund*)
- WWF medverkar tills vidare i nationella skogsprogrammets programråd (*Världsnaturfonden WWF*)

Åtgärder för fokusområde 1. Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta

Mål för fokusområdet

Ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta ska vara en hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till nationell biomassa från den svenska skogen, inom ramen för att de nationella miljömålen nås.

- Ökad forskning inom effektivt skydd av biodiversitet och hållbart intensivskogsbruk (*IKEA*)
- Informations- och kunskapsspridning kring skogens roll i klimatomställningen (*LRF*)
- Skogsindustrierna har satt som mål för sitt arbete: ”Vi brukar skogen så att alla naturligt förekommande arter kan fortleva i skogslandskapet”. Omfattar: miljöhänsyn i den brukade skogen, frivilliga avsättningar, särskilda skötselåtgärder, fortsatt hållbar utveckling i linje med Agenda 2030. Fortsatt arbete med naturvårdsmässigt viktiga strukturer, substrat och miljöer. Mätbara och tidsatta mål (*Skogsindustrierna*)
- Strategi för biologisk mångfald. Landskapsperspektiv, miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder i det brukade landskapet, frivilliga avsättningar för naturvård och sociala värden (*Skogsindustrierna*)

- Lansering av en ny strategisk inriktning för hållbar utveckling i de brukade skogarna (*Sveaskog*)
- Lansering av ny strategisk inriktning för utveckling av hållbart nyttjande av vattnet i skogslandskapet (*Sveaskog*)
- Lansering av ny strategisk inriktning för frivillig avsättning av naturvårdsskogar (*Sveaskog*)
- Optimalt plantval för ökad klimatanpassning och nyetablering av lövskog (*Sveaskog*)
- Nytt program för ekologiskt funktionell naturhänsyn (*Sveaskog*)
- Restaurering av 100 våtmarker och 10 rinnande vattendrag (*Sveaskog*)
- Utökad naturvårdande skötsel från 1 000 till 3 000 hektar per år (*Sveaskog*)
- Ökad satsning på utveckling av lövnaturskogar i fem ekoparker (*Sveaskog*)
- Avsättning av alla kontinuitetsskogar över 140 år i nordvästra Sverige (*Sveaskog*)
- Analys av biobaserad kraftvärme som grund för förbättrade styrmedel för biokraftproduktion (*Svebio*)
- Fortsatt arbete med styrmedel för att få till stånd storskalig produktion av biodrivmedel som tar vara på biprodukter och restprodukter från skogsbruk och skogsindustri (*Svebio*)
- Ökad information om klimatnytta med bioenergi från svensk skog (*Svebio*)

Åtgärder för fokusområde 2. Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Mål för fokusområdet

Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet ska vara ökad sysselsättning, stärkt hållbar tillväxt och landsbygdsutveckling med beaktande av skogens sociala värden. Kompetensen hos såväl kvinnor som män ska tillvaratas i arbetet, inklusive kompetensen hos nyanlända.

- Insatser för ett ökat mångbruk av skog (*Sametinget*)
- Insatser för att skydda värdefulla skogar (*Sametinget*)
- Insatser för hållbart brukande av skog (*Sametinget*)
- Bevaka och föreslå anpassningar till renskötelsen i förhållande till planerade aktiviteter (*Sametinget*)
- Restaurering av förlorade renbetesmarker orsakat av skogsbruket. Analysera samt ta fram underlag om lägesbild över renbetet (renskötselområdet). I huvudsak, hur och var, behöver insatser göras i ett första skede (*Sametinget*)
- Utveckla metoder för konsultation inom de områden där rennäringen berörs eller påverkas negativt (*Sametinget*)
- Initiativ för samplanering och bättre samexistens med rennäringen (*Sveaskog*)
- Utökad röjning och gallring i renskötselområdet för att gynna renbetet (*Sveaskog*)
- Lyfta skogens kulturarv och naturvärden i det dagliga arbetet, som en del av de rekreativvärden tillika sociala värden som gör att allt fler redan har eller kan börja vistas mer i skogen (*Sveriges hembygdsförbund*)
- Inkluderar aspekten av de som utövar sina kulturella verksamheter i skogen. För en stor del av våra medlemmar är skogen en betydande plats, för kulturellt utövande. Exempelvis i lajv, som befinner sig i skogen för att få en verklighetstrogen kontext, eller airsoft, där utövare befinner sig i skogen för att tävla (*Sveroke*)

Åtgärder för fokusområde 3. Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass

Mål för fokusområdet

Innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass ska vara att svensk skogsnäring är världsledande när det gäller att skapa och tillvarata innovationer och att hållbart producera förädlad skogsråvara för en växande bioekonomi samt tillgodose efterfrågan på hållbara, fossilfria varor och tjänster på globala marknader.

- Utveckling av förnybara flytande drivmedel från skogsråvara, då avseende avfall och restprodukter från skogsbaserad industri. Vårt bidrag till strategin är att vara en del av värdekedjan (*Preem*)
- Fortsatt arbete med styrmedel för att få till stånd storskalig produktion av biodrivmedel som tar vara på biprodukter och restprodukter från skogsbruk och skogsindustri (*Svebio*)

Åtgärder för fokusområde 4. Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete

Mål för fokusområdet

Hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete ska vara att skogen och dess värdekedja ska bidra till en global hållbar utveckling och genomförandet av Agenda 2030. Skogen ska inkluderas som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete. Export- och investeringsfrämjande ska stärkas och synergier ska tillvaratas med utvecklingsarbete där det är lämpligt inom det skogliga området. Det nationella självbestämmandet över skogsfrågor ska värnas inom EU-arbetet.

- Arbete internationellt för att visa på det svenska skogsbrukets klimat- och miljönytta där brukandet är en nyckelfaktor för omställningen till en fossilfri välfärdsstat (*LRF*)
- Nordic Tar Network, där Sveriges hembygdsförbund (SHF) ingår, arbetar för att tjärproduktionen ska hålla en god kvalitet och bidrar därmed till att en nödvändig produkt för att bevara kulturarvet ska finnas tillgänglig (*Sveriges hembygdsförbund*)

Åtgärder för fokusområde 5. Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen

Mål för fokusområdet

Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen ska vara ökad kunskap och innovation kring skogens alla värden och hela värdekedja för en hållbar och växande biobaserad ekonomi.

- Kompetensutveckling för skogsägarna (*IKEA*)
- Arbete med stärkt äganderätt (*IKEA*)
- Arbetar för att minska motsättningarna mellan brukandet av skogen och skogens roll för klimatet och den biologiska mångfalden (*LRF*)
- Fortsätta utveckla kunskapsplattformen skogskunskap.se (*LRF*)
- Kunskapstjänster – när du vill & var du vill i samarbete med Norra Skog (*LRF*)
- Grip of Life IP – för skogens vatten i samarbete med Norra Skog (*LRF*)
- Arbetar i projektet LANDMARC med att analysera olika aktörers syn på potentialer, risker & möjligheter med diverse markbaserade åtgärder för utsläppsminskning och/eller negativa utsläpp (*Stockholm Environment Institute SEI*)
- Ökad information om klimatnytta med bioenergi från svensk skog (*Svebio*)
- Betoning av vikten av det fysiska mötet (*Sverok*)
- Ingå i Skogsstyrelsens nätverk för kvalitetsvirke och projekt för ett mer variationsrikt skogsbruk. Syftet är att verka för ökad kunskap kring skogens värden vilket kan leda till ett hållbart brukande och bevarande av skogen och därmed skapa god tillgång på svenskt kvalitetsvirke (*Sveriges hembygdsförbund*)